

Адлер Тимергалин

Мэхэббэт

Һәм

Тәжрибә

— Эч поша... күңелсез,— диде Альберт.

— Ятыйк та йоклыйк бүгенгә,— дип тәкъдим итте аның иптәше Һенри.— Мин химлабораториядә утырып арганмын. Тәҗрибәм дә барып чыкмады...

— Иртә ич әле,— дип каршы төште Альберт, сәгатенә күз салып. — Имтиханнарга тикле ерак, укыйсы килми... Эчәсе дә килми хәтта... Күңелсез..

— Спортхоллга барыйк булмаса. Гориллаларның тукмашуын карарбыз.

— Анысы да туйдырган, картлач. Әллә соң кызлар корпусына юл тотабызмы? Дженнины да күрербез. Чытлык Диноны да. Ифрат затлы күлмәк кигән иде бүген. Ә Дженни...

Һенри чыраен сытты, аннары, кызара башлавын сизеп, читкә борылды. Тегесе иптәшенә текәлеп карап торды да, аның янына килеп, кулын иңенә салды.

— Я, я,— диде ул йомшак кына.— Берәүнең гашыйк булуы, ә... объектның тискәрелеге дип әйтимме?., була торган хәл инде ул. Миннән үрнәк ал, картлач: берәүгә дә гашыйк түгел, ә кызлар тирәсендә чуалырга яратам үзем. Я менә ассистент Стэнлины исеңә төшер. Маргарэт артыннан күпме сөйрәлде, бичара...

— Маргарэтка ни булган?

— Колледжны ташлап кияүгә чыккан, чуар йөрәк. Стэнли Моусның кәефе кырылган да соң! Бүре кебек, ашардай булып карый.

— Стэнлины яратмыйм мин,— диде Һенри, тынычлана төшеп, һәм урындыкка килеп утырды.

Альберт тәрәзәне ачып, тәмәке көйрәтеп җибәрде һәм, бүлмә буйлап йөренгән килеш, сүзен дәвам итте:

— Дөрөс булса, аңарда чегән каны бар, диләр. Күз карашлары ук зәһәр... Тик шунысы гаҗәп: синең Дженни шул Стэнлины сөя бит!

Һенри сискәнеп китте. Юк, егет монысына ышанмый, ышанырга теләми иде! Ничек инде Дженни Уилкиның, шундый шигъриятле, нәфис, акыллы кызның Стәнлига күзе төшсен?! Стәнли Моуслар нәселе бай нәсел, әлбәттә, ләкин, беренчедән, Дженни акчага битараф, тышкы бизәкләргә дә исе китми торган кыз, икенчедән, инде Стәнли тикмәгә генә акча чыгарачак кеше түгел.

Альберт исә Һенриның канына тоз салуында булды:

— Башымны кисмәгә бирәм, менә хәзер дә берәр ахирәте белән Стәнли бүлмәсендә утыра торгандыр әле. Ышанмыйсыңмы? Һенри башын чайкады.

— Әйдә бәхәс! Мин кесә магнитофонын куям, ә син...

— Бәхәсләшмим.

Альберт иңнәрен сикертеп алды, төпчеген сүндереп чүп савытына илтеп ташлады һәм, краннан жылы су агызып, кулын юарга кереште.

— Сине бу мәхәббәт чиреннән дөваларга кирәк, Һенри,— диде ул өлкәннәрчә.— Юкка янып-көеп йөрисең. Төкер. Әнә Стәнли... Дженнидан көлә генә ул.

Һенри кинәт ныклы бер карарга килде дә костюмын кия башлады.

— Әйдә, Стәнлига керәбез,— диде ул ят тавыш белән.

Альберт каршы килмәде:

— Ихтыярың — салават.

Икенче катка төшеп, «Ассистент Стәнли Моус» дип язылган ишекне шақыдылар.

— Рәхим итегез! — дип кычкырды бүлмәдән кемдер.

Бүлмә эче жылкуар студентлар һәм төтен белән тулган иде. Кем кайда урын тапкан — шунда. Берсе кәнәфи аркасына менеп атланган, икенчесе — тәрәзә төбенә, берничәсе кроватька ук утырган. Шау-гөр киләләр. Ә Стәнли, куе кара кашларын жыерып, өстәл өстендәге ниндидер аппаратны көйләп маташа.

Ләкин монда кызлар юк иде. Һенри үзенең бүлмәдәшенә күз төшереп алды: күрдеңме, янәсе. Альберт исә аңа игътибар итмәде.— Ни жи́мертәсез, егетләр? Нинди әкәмәт таптыгыз?

— Искиткеч! Могжиза! Адәм ышанмаслык! — диештеләр бүлмәдәгеләр.

— Юньләп аңлатыгыз ла! — диде Альберт һәм, мәзәк күрәчәгенә куангандай, кулларын уа башлады.

Кәнәфи аркасыннан Рейни дигән студент сикереп төште.

— Менә безнең даһи яшьтәшебез Стэнли гипноз аппараты уйлап тапкан. Теләсә кемне йоклата,— дип аңлатырга тотынды ул. — Сынап карамыйсызмы? Әйдә, ассистент, боларны да жебетик әле!

Стэнли аппаратын көйләп бетергәч кенә борылып карады. Чыннан да Альберт хаклы булган икән. Ассистентның элек тә ябыграк йөзе тагы да суырыла төшкән, күз төпләре караеп калган, ә күзләре, ничектер, начар елтырау белән елтырыйлар иде. Ул, галстугын салып ташлап, жиңнәрен сызганды:

— Кайсыгызны? Синеме, Альберт әфәнде?

— Мине,— диде шулчак Һенри, алга узып. Стэнли сәер генә елмаеп куйды һәм өстәл янындагы буш урындыкка күрсәтте.

— Рәхим ит.

Һенри утырды. Егетләр һәммәсе аның тирәсенә жыелдылар. Тынык урнашты. Стэнли Моус, юка иреннәрен кысып, аппаратын Һенрига төбәде дә, люстраны сүндерергә кушты. Хәзер бүлмәдә тонык өстәл лампасы гына яна иде. Бер минут үтте, ике...

— Йоклай,— дип пышылдады Рейни.— Әзер бу.

Стэнли баш какты һәм регуляторны тагы бер бүлемгә борды. Һенри тыныч кына йоклай, ләкин аның күзләре йомылып ук житмәгән, яңаклары тартышып-тартышып куя, тез өстенә салынган куллары калтырый иде.

— Булды,— диде Стэнли әкертен генә.— Хәзер сорау бирә

башларга да мөмкин. Кемнең сорауы бар?

— Миңа илле доллар биреп тормас микән? — дип пышылдады Рейни.

Стэнли аппаратындагы бер төймәгә басты да:

— Һенри, ишетәсеңме? Син Рейнига акча биреп тор. Баегач түләр,— диде.

Һенри, уң кулын куен кесәсенә тыгып, портмонесын чыгарды.

— Рәхмәт,— диде уйлап табучы, портмонетны алып.— Йокла, йокла, Һенри туган.— Тагы ни сорыйбыз? — диде ул аннары шыпыртлап.

— Әйдә, хисләрендә казыныйк әле...— дип авызын ерды Альберт.

— Һенри! — дип дәште Стэнли, көттереп тормастан.— Дәресең әйт: син кемгә гыйшык тотасың?

Һенри авыр итеп сулу алды, йөзенә әрнүле сагыш билгеләре чыкты, аннан соң ул, ничектер жанланып, айнып киткәндәй булды.

— Һенри! Ишетәсеңме? Син кемне сөясең? Һипнозланган егетнең иреннәре кыймылдады, ләкин ул һаман дәшмәде.

— Көчле... Бирешми, шайтан,— дип куйды Рейни. Стэнли аппаратын Һенриның йөзенә якынрак китерде.

— Дженни...— дип пышылдады шулчак Һипнозланган егет.— Дженни Уилки...

Ишек шақыдылар. Стэнли тиз генә аппаратын сүндереп, Һенрины уятты. Ут кабыздылар.

— Мөмкинме?

Ишек төбөндә ике кыз басып тора иде

— Узыгыз, Дженни. Рәхим ит, Дино

— Без сезгә комачауламыйбызмы? — дип сорады алдан кергән сары чәчле кыз, оялчан гына баш иеп.

— Хәтта киресенчә! — дип кыланчыкланды жирән Рейни һәм

телен шартлатты.— Әйдәгез, әйдүк! Дино, кадерлем, минем янга кил... Борчымаска тулы гарантия бирәм. Күлмәгеңне дә котлармын.

Кызларга кәнәфидән урын бирделәр. Сары чәчле кызга — Дженнига — кимендә бер дистә оятсыз күз төбәлгән иде. Моңа хәтта Дино булып Дино да аптырап китте, чөнки ул үзен чибәррәк дип санный һәм егетләрнең күбрәк игътибар итүенә күнеккән иде.

— Тарткансыз да соң! — дип борынын жыерды ул. Дженни, тәмам уңайсызланып, күлмәк итәген төзәткәләде һәм егетләргә ялварулы караш ташлады.

Аны уңайсыз хәлдән Һенри гына коткарды бугай:

— Исәнме, Дженни,— диде ул.

Кыз шушы кечкенә генә ярдәмгә дә куанып ияген какты һәм үзен кулга алып:

— Стэнли тагы бер-бер нәрсә уйлап чыгаргандыр әле? — дигән булды.

— Һипнотизатор. Әле генә мине йоклатып маташтылар, тик берни барып чыкмады кебек, — диде Һенри, кыз янына килеп.

— Менә кызык! — дип чәрелди башлады Дино.— Безне дә йоклатыгыз әле! Хәер, мин куркам...

Стэнли иптәшләренә карап серле итеп күз кысты. Тегеләр, әлбәттә, яңа тамаша карарга һич тә каршы түгел иде.

— Дженни, ә син курыкмыйсыңмы? — дип сорады Альберт.

— Ник куркыйм? — диде кыз, батыраеп.— Минә Һипноз ала алмый... Бервакыт циркта шулай булган иде.

— Утырып кара алайса,— диде Стэнли кызга. Дженни аңа күзләрен тутырып карады. Ул берәз шикләнә дә шикелле, ләкин күңеленә иң якин булган кешесенә ышану-өмет көчләрәк иде. Кыз, башын горур күтәреп, күперенке чәчләрен артка ташлап, урындыкка килеп утырды.

Ә бер минуттан кыз йокыга талган иде инде. Стэнли аппаратка

тагы бер кара тартма тоташтырды. Ул шаккатыргыч тәжрибә ясарга жыена иде шикелле. Һенри аның хәрәкәтләрен тәшвишләнеп күзәтеп торды. Дженниның йөзе агарганнан-агара барды, куллары хәлсезләнеп салынып төштеләр.

— Үтә тирән гипноз халәте,— дип мыгырдады Стэнли. Эчкәрге бер көч Һенрины Дженнига таба этәрде, ул да кыз каршысына килеп басты:

— Дженни,— дип пышылдады егет, тирән газап кичереп,— Дженни, сөеклем...

Кыз башын чайкады. Аның иреннәре: «Юк, юк!»— дип әйткән кебек тоела иде. Һенри, маңгаен учлап тотып, артка чигенде. Аны кәнәфигә утырттылар. Стэнлиның тавышында исә боздай суык ихтыяр белән коры таләптән башка берни дә юк иде.

— Дженни Уилки,— диде ул.— Сез кичләрен ни турында уйлыйсыз? Кем турында хыялланасыз?

— Төшеңдә кемне күрәсең? — дип кычкырды арттан Рейни. Кызның гәүдәсе электр суккандай тетрәп куйды һәм ул, күзләрен йомган килеш, кулларын Стэнлига сузды. Кызганыч бер зәгыйфьлек, самими һәм саф хис кызны курчак хәлендә калдырган иде. Киноактрисаларның ясалма хәрәкәтләрен күреп өйрәнгән Дино да исе китеп: «Ах!» — дип куйды...

— Синең хакта...— дип пышылдады Дженниның күгәргән иреннәре. — Гел синең хакта, Стэнли... Мин сине сөям бит... Без тормыш диңгезен кулга-кул тотынышып кичик... Мин синең турылыклы ярдәмчең, уң кулың булырмын... Миңа берни дә, берни дә кирәкми, син генә кирәк, Стэнли... Дженниның күзләреннән ике яшь бөртеге сытылып чыкты. Кыз үтенә, ялына һәм мәхәббәт жылысын хәер эстәгәндәй түбәнчелек белән ялварып сорый иде. Ялангач тәнне күрү белән бер иде бу. Кәнәфигә утырган Һенриның: «Житте! Кирәкми!» —дигән сүзләре ишетелде. Ләкин аңа кул гына селтәделәр. Һәммәсе әсәрләнеп калган иде. Һәркем ни буласын көтте.

— Дженни Уилки! — дип ачыргаланып кычкырды Һенри,—
Тыңла, тыңла: син — сукур. Стэнли синең белән уйный гына!

Кыз бу сүзләргә бөтенләй ишетмәде, чөнки аның гипноз
томалаган аңы фәкать Стэнли тавышын, Стэнли сүзләрен генә кабул
итә иде...

— Әйе, мин сине сөймим,— диде шунда Стэнли үзе.— Син минем
хакта уйлама, Дженни.

Кыз нидер әйтмәк булган жиреннән төртелеп калды, чөнки
Стэнли гипнотизаторның ниндидер бер тоткасын борып куйды.

— Син дә мине сөймисең, Дженни,— дип дәвам итте Стэнли,
боерык биргән кебек итеп.— Бүгеннән башлап син мине сөймисең.
Син Һенрины сөясең, аңлайсыңмы — Һенрины!

Кызның акшарлаган кебек булып калган йөзгә кискен
үзгәреш күренде. Аның бит алмалары яна башлады... Аңарда нәфрәт
һәм мәхәббәт, газап һәм ләззәт, түбәнчелек һәм горурлык көрәшә иде...
Ниһаять, гипнотизатор җиңде.

— Әйе,— дип пышылдады Дженни, уфтанып.— Һенри... Һенри бик
сөйкемле, ләкин тартынчак...

Стэнли аппарат төймәләрен чалт-чолт китерде дә җиңүле
кыяфәт белән:

— Тагын нишләтик? — диде.

Аның янына атылып Һенри килеп җитте.

— Хәзер үк туктат! — дип акырды ул, Стэнли Моуска сугып
жибәрердәй булып. — Оятсыз син!

Тегесе, мыскыллы елмаеп, гипнотизаторны сүндерде.

— Уф-ф! Бу ни бу? — диде Дженни тураеп һәм күзләрен ачты.—
Башым чатный... Нишләттегез сез мине?

Ул бер Стэнлига, бер Һенрига күз төшерде. Һенри мескен
кыяфәттә басып тора һәм дымык күзләрен яшерә иде.

— Һенри...

— Әйе, Дженни...

— Һенри, миңа ни булды? Ни булды миңа, Дино? Дино тыела алмыйча, башын артка ташлап, вак тешләрен күрсәтеп көлә иде.

— Һенри!

Һенри бугазына килеп тыгылган төерне йотып җибәрде, аның ике битеннән дә саран күз яшьләре тәгәрәп төште.

Шул чакны Дженни бөтенесен берьюлы аңлап алды. Аның иреннәре, хәтта чәч көдрәләре дә калтырый, зур ачылган күзләрендә йөрәк өзгөч гажәпсенү, дөньяның караңгы һәм шакшы булуына чиксез аптырау чагыла иде.

— Сез... сез... намуссыз,— дия алды ул, ниһаять, калтыравык тавыш белән.— Стэнли! Җирәнәм мин сездән! Һенри, синнән дә! Барыгыздан да! Кыз кинәт кенә ишеккә борылды да йөгереп чыгып китте.

— Син кабахәт, Стэнли,— диде Һенри да, ишеккә юнәлеп.— Без һөммәбез дә кабахәтләр...